

Dvojina

Špela Barlič

Novi celovečerec Nejca Gazvode *Dvojina* (2013) je logično nadaljevanje režiserjevega gverilskega prvenca *Izlet* (2011). Gledano malo bolj od daleč in čez palec, gre v osnovi pravzaprav za podobno zgodbo, le da je režirana v drugi tonaliteti. Če je bil *Izlet* zbadljiv, polemičen, postpubertetniško objesten in besen na cel svet, je *Dvojina* takšna, kot je njen naslov: mehka, nežna, počasna, igriva, malo zasanjana in pijana od zaljubljenosti, a zato nič manj (če ne še bolj) tragična od svojega predhodnika. Gazvoda očitno najraje piše in snema male zgodbe o malih ljudeh, a ga v tem horizontu še posebej zanimajo njihove velike skrivnosti in bolečine, znotraj malih zgodb pa tiste velike teme, ki se jih

ne film ne literatura nikoli ne naveličata. Recimo iskanje smisla. Ali pa ljubezen. Ali pa smrt. Še zlasti pa to dvoje v usodni kombinaciji.

Tri prijatelje, ki se odpravijo na izlet na slovensko obalo, tu nadomestita dve dekleti, ki se brezciljno svaljata po slovenski prestolnici. Iben je Danka na poti v Grčijo, ki skupaj s še nekaj drugimi potniki zaradi okvare letala obtiči na ljubljanskem letališču. Tina je Slovenka, voznica kombija, ki danske turiste odpelje v ljubljanski hotel, da bi tam prenočili in se naslednje jutro vkrcali na drugo letalo. Čedno Iben daje skrivnostni nemir, zato zaprosi za držano, fantovsko Tino, da jo odpelje en

krog po nočni Ljubljani. V tem krogu se potem zgodi vse in nič hkrati – zgodijo se nežnost in srd, očaranost in razočaranost, ljubezen in smrt. Zgodita se dve noči v poletni Ljubljani, ki je tako prazna, kot so njeni prebivalci izpraznjeni smisla in življenjskega soka. In prazna je tudi Gazvodova zgodba, ki jo bolj kot resnični dogodki napolnjujejo vrzeli med njimi – pomenljivi pogledi, tišine, prosti tek.

Kot *Izlet* je torej tudi *Dvojina* film, ki bolj kot na zgodbi temelji na likih – na njihovi karakterizaciji in psihologiji. V ospredju so emocije in relacije med liki, v ozadju pa tudi tokrat konkretna družbena realnost, zatohli slovenski tu in zdaj, krč popolne

dneve zahrbtna bolezen, Tinin prijatelj Matic pa ima očitno vsaj težave z bivšim dekletom, če ne še kaj hujšega.

Film, skratka, prežema izrazito slovenski sentiment. Ko oče hčerki reče »Prav, pa pojdi, ampak vedi, da ne boš srečna ..., ampak saj jaz tudi nisem ..., pa mami tudi ne«, človeka prime, da bi v roke prijel britev in zarezal ... Geografske koordinate so nezgrešljive – je še kaj bolj slovenskega kot to pasivno samopomilovanje, mazohistično vztrajanje v lastni bedi in hrepenenje po nečem onkraj, česar si v resnici nikoli ne bi upali vzeti zase? Še dobro, da Gazvoda na ta tiho pregrevaajoči se ekonom lonec namesti ventil in vsaj svoji glavni junakinji Tini ponudi možnost pobega, akcije, pa čeprav se ji njena muza svobode potem razblini pred nosom kot prhek privid.

Za ravnotežje temu zatohlemu svetu Gazvoda priskrbi čarobno, melanholično, nad realnost rahlo privzdignjeno atmosfero, ki deloma izhaja že iz postavitve dogajanja na parter pravljичne poletne Ljubljane (ta po filmu Metoda Pevca *Vaje v objemu* [2012] dobiva še eno melanholično filmsko razglednico), deloma pa iz izvirne uporabe zvoka, še posebej melodije danskega dvojca Monkey Cup Dress, ki na začetku in koncu filma vzpostavi okvir blagega nadrealizma (igralci kot v kakšnem videospotu odpirajo usta na podloženo matrico), vmes pa se kar naprej pojavlja v različnih permutacijah, od mrmranja receptorjev do zvonjenja Tininega telefona.

brezperspektivnosti, v katerega je ujeta generacija, ki ji svet ne pusti odrasti. Le da se zdaj v to zadušljivo realnost zatakne še dekle s skrajnega severa Evrope, s tistega severa, ki se nam tu doli zdi kot sanje, v katere bi najbrž že vsi zbežali, če ne bi bile tako prekleto mrzle in drage. Toda izkaže se, da ima vsak svojo dramo, da ima celo sinjeoka lben težave, in to takšne, ob katerih se zdi slovensko mencanje na mestu precej banalen problem. Kot v *Izletu* so tudi tu vsi liki pod kožo težki, tragični, ujeti v svoje majhne svetove in zaklenjeni v svoje trpke skrivnosti: Tina se obremenuje z istospolno usmerjenostjo in neobetavno prihodnostjo, njena starša sta otrpnila v utrujenem zakonu, lben odžira

Ni dvoma, da zna Gazvoda zelo dobro opazovati svet okrog sebe in na film učinkovito prenesti tako atmosfero kot duha časa in prostora. *Dvojina* je še ena zgodba o generaciji, ki je odraščala v prepričanju, da je mogoče vse, in odrasla v svet, kjer se kar naenkrat vse zdi nemogoče. Obenem v filmu tiči tudi dober nastavek za neko zgodbo o ljubezni, osamljenosti in bolečini; škoda je le, da ta predolgo jemlje zalet in gledalca zapusti z občutkom, da se film konča tam, kjer bi se moral šele dobro začeti.

